

23.03.2022

Dnro 20031/03.04.04.04.19/2021
21595/03.04.04.04.19/2021

Asia Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat

1. Juhani Kauppinen

2. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Hakija

Tampereen kaupunki

Päätös, josta valitetaan

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto 18.4.2017 (11.4.2017 § 48)

Ympäristö- ja rakennusjaosto on myöntänyt ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan Tampereen kaupungille, kiinteistötoimi, Kaanaassa kiinteistöllä 837-715-23-0 sijaitsevalle hakemuksen mukaiselle toiminnalle. Hakemuksen mukainen toiminta käsittää purjelento-, moottoripurjelento- ja moottorilentotoiminnan, lentokoneiden polttoaineiden jakelupisteen, autojen rengastauksen, ajoharjoittelun, pienlennokkitoiminnan ja yleisötapahtumat. Toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyn mukaisesti, ellei lupamääräyksistä muuta johdu.

Ympäristö- ja rakennusjaosto on myöntänyt Tampereen kaupungille luvan aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen.

Ympäristö- ja rakennusjaoston päätöksen lupamääräykset 1–43

Melu

1. Purjelentokoneiden hinauslento- ja laskuvarjohyppytoimintaa saa harjoittaa 1.4.–31.10. Muuta ilmoitettua lentotoimintaa saa harjoittaa 1.3.–30.11. Yksittäiset moottoroiduilla ilma-aluksilla suoritettavat nousut ja laskut lentokentällä ovat sallittuja arkipäivisin klo 8.00–21.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja arkipyhäisin klo 10.00–20.00. Rajoitukset eivät koske etsintä-, pelastus- ja palolentoja eivätkä operaatioita, jotka ilmailulain, lentosääntöjen ja lentoturvallisuuden nimissä ovat ehdottoman välttämättömiä, eivätkä moottorittomia ilma-aluksia. Lentotapahtumat ja -näytökset, jotka käsittävät useita peräkkäisiä nousuja tai laskuja tulee järjestää klo 9.00–20.00. Lentomääristä tulee pitää kirjaa siten, että siitä käy ilmi purjelentojen, moottoripurjelentojen, laskuvarjohyppylentojen ja muiden moottorilentojen määrät eriteltyinä.

2. Lentopaikan toiminnasta aiheutuvaa lentomelua on mitattava vähintään kahtena päivänä kahden vuoden kuluessa siitä, kun toiminta on aloitettu. Mittaukset on suoritettava siten, että eri päivinä käytetään eri nousukiertoja. Melumittaukset tulee suorittaa siten, että ne kuvaavat kattavasti lentotoiminnan määrää ja laatua. Mittaustuloksina on ilmoitettava keskiäänitasot L_{Aeq} päivällä (klo 07–22), melutaso LDEN sekä enimmäisäänitasot L_{Amax} . Mittausraporttiin on liitettävä tiedot lento-operaatioiden määrästä lentoasemalla ja niiden jakautumisesta vuorokaudenajoittain ja lentokonetyypeittäin.

3. Koneiden nousut ja laskut sekä lentoreitit tulee suunnitella siten, että asutukselle, loma-asutukselle ja virkistykseen käytettäville alueille aiheutuvat meluhaitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

4. Lennokkitoiminnasta aiheutuva melutaso ei saa asumiseen käytettävillä alueilla ylittää päivällä (klo 7.00–22.00) 55 dB L_{Aeq} ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla päivällä (klo 7.00–22.00) 45 dB L_{Aeq} . Luvansaajan tulee mitata lennokkitoiminnan aiheuttama melu tarvittaessa. Mittaustulokset tulee toimittaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

5. Äänentoistolaitteiden toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa asumiseen käytettävillä alueilla ylittää päivällä (klo 7.00–22.00) 55 dB L_{Aeq} ja yöllä (klo 22.00–7.00) 50 dB L_{Aeq} ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla päivällä (klo 7.00–22.00) 45 dB L_{Aeq} ja yöllä (klo 22.00–7.00) 40 dB L_{Aeq} . Luvansaajan tulee mitata äänentoistolaitteiden aiheuttama melu tarvittaessa. Mittaustulokset tulee toimittaa kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

6. Mikäli lentomelun osalta mittausten ja mallinnuksen osoittamat melualueet poikkeavat olennaisesti toisistaan ja lennokki- ja äänentoistolaitteiden aiheuttama melu ylittää valtioneuvoston asetuksen (993/1992) ohjearvot, tulee luvansaajan vuoden kuluessa melumittauksen suorittamisesta ryhtyä melua vähentäviin toimenpiteisiin ja tehdä uusintamittaukset välittömästi toimenpiteiden jälkeen.

Melumittausten perusteella Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa antaa melun torjuntaa koskevia täydentäviä lupamääräyksiä.

7. Melumittaukset on teetettävä puolueettomalla asiantuntijalla. Mittaukset tulee tehdä lentopaikan lähimmissä häiriintyvissä kohteissa olevien neljän asuin/lomakiinteistön alueella. Mittauspaikoille tulee saada Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyntä. Melun mittaaminen on suoritettava ympäristöministeriön ympäristönsuojeluosaston ohjeen 1/1995 ”Ympäristömelun mittaaminen” mukaisesti ja mittaustuloksista on laadittava mittauspöytäkirja. Yksityiskohtainen mittaussuunnitelma, jossa on kuvattu käytettävä laitteisto ja mittausmenetelmä on toimitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään neljä viikkoa ennen suunnittelun mittauksen tekemistä. Mittaussyunnitelmalle on saatava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle hyväksyntä. Melun mittauksesta tulee laatia pöytäkirja, joka on toimitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Polttonesteiden varastointi, jakelu ja säiliöiden täyttöalue

8. Lentokoneiden tankkaukset, polttonestesäiliöiden täytöt ja polttonestesäiliöiden varastointi tulee suorittaa ainoastaan siihen tarkoitukseen varatulla alueella ja alueen rakenteet tulee rakentaa ennen toiminnan aloittamista.

9. Alueen ulkopuolinen alue on muotoiltava siten, että hulevedet ohjautuvat alueesta pois päin.

10. Lentokoneiden tankkauspaikan, säiliöiden täyttöpaikkojen sekä kemikaalien ja polttoaineiden varastointipaikan on oltava tiivis siten, ettei maaperään pääse haitallisia aineita.

11. Polttoaineputkistojen ja kaikkien suojarakenteiden tulee kestää öljy-yhdisteitä.

12. Hulevesijärjestelmä öljynerottimiseen on mitoitettava niin, ettei hallitsematonta hulevesien virtausta järjestelmän ulkopuolelle tapahdu missään olosuhteissa.

13. Hulevedet on käsiteltävä I luokan öljynerottimessa.

14. Sulkukaivon sulkuventtiili on voitava sulkea viivytyksettä kaikissa olosuhteissa. Kaivo on sijoitettava niin, että sille on esteetön pääsy.

15. Hiekan- ja öljynerottimet on tyhjennettävä säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

16. Maaperään asennettavien tiivistysrakenteiden sekä muiden suojausrakenteiden asentamisessa on käytettävä pätevää ja kokenutta urakoitsijaa. Laadunvalvontaan on nimettävä valvoja. Työn valvojan on oltava riittävästi asiaa tunteva ja riippumaton. Valvoja vastaa siitä, että asennuksiin liittyvät laadunvalvontatellit ja tiiviyskokeet tehdään ja dokumentoidaan huolellisesti. Valvojan nimi ja yhteystiedot sekä selvitys henkilön asiantuntemuksesta on ilmoitettava Tampereen kaupungin

ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään kahta viikkoa ennen töiden aloittamista.

17. Ympäristönsuojelun kannalta erittäin vaativista työvaiheista on laadittava laadunvarmistusselvitys (Rakentamismääräyskokoelma osa A1 kohta 8.1.). Selvitys on tehtävä ainakin seuraavista työvaiheista: 1) tiivistysrakenteen saumaussuunnitelma 2) tiivistysrakenteen saumauksesta, suojaamisesta kiviltä ja rakenteeseen tehtävien läpivientien saumauksesta 4) täyttökerrosten tiivistämisestä kantavaksi 5) putkiston asentamisesta ja tukemisesta sekä liitoksista 6) viemäreiden ja kaivojen asentamisesta 7) maaperän huokosilman havaintoputken asentamisesta. Tarkastuksista laadittavat tarkastuspöytäkirjat ja laadunvarmistusselvitys on toimitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle yhden kuukauden kuluessa töiden valmistumisesta.

18. Jakelu-, varastointi- ja täyttöalueen päällysteen kunto on tarkastettava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Tarkastuksessa on kiinnitettävä huomiota erityisesti päällysteen tiiviuteen sekä alueella näkyviin painaumiin. Tarkastuksessa havaitut vauriot ja puutteet on korjattava viipymättä.

Polttonestesäiliöt

19. Säiliöiden tulee olla rakenteeltaan tiiviitä sekä kestävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on suojattava korroosiolta ja niiden on oltava hyväkuntoisia. Säiliöiden tulee olla alustastaan irti.

20. Säiliöt on varustettava laponestoilla ja ylitäytönestimillä ja säiliöiden siirtopumput tai täyttöletkut on oltava lukittuina asiattoman käytön estämiseksi käyttöaikojen ulkopuolella.

21. Polttonestesäiliöt tulee varustaa automaattisilla välitilan valvontalaitteistoilla ja sisällön määrä tulee mittauksin todeta ja määrää verrata polttonesteidien luovutus- ja täyttömääriin vähintään kerran kahdessa viikossa.

22. Maanpäällisten säiliöiden nestepinnan alapuolisissa yhteissä tulee olla sulkuventtiili säiliön välittömässä läheisyydessä. Sulkuventtiili tulee lukita luotettavalla tavalla kiinniasentoon jakeluaseman ollessa suljettuna.

23. Polttonestesäiliöt on tarkastutettava ensimmäisen kerran kymmenen vuoden kuluessa säiliön käyttöönotosta ja siitä eteenpäin viiden vuoden kuluessa edellisestä tarkastuksesta, ellei säiliön kunnan vuoksi ole tarpeen tehdä tarkastusta useammin. Mikäli alueelle sijoitettavien säiliöiden käyttöönotto- tai tarkastustietoja ei ole olemassa, säiliöt on tarkastutettava ennen toiminnan aloittamista. Tarkastuksen tekijällä on oltava tehtävän edellyttämä ammattitaito. Tarkastuksesta on laadittava tarkastuspöytäkirja. Tarkastuspöytäkirjat tulee toimittaa Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Yhteiset määräykset: Polttonesteidien varastointi, jakelu ja säiliöiden täyttöalue ja polttoainesäiliöt

24. Kaikkien elektronisten hälytysjärjestelmien (polttonestesäiliön välitilan valvonta, öljynerotin) hälytykset on yhdistettävä jatkuvasti seurattavissa olevaan valvontaan tai hälytysjärjestelmään. Järjestelmät tulee huoltaa ja niiden toimivuus tarkistaa vähintään kerran vuodessa.

25. Luvansaajan on nimettävä toimintojen päivittäisestä valvonnasta vastaava henkilö, jolla on tehtävään riittävä asiantuntemus. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Jos vastaavan henkilön tiedot muuttuvat, on niistä välittömästi ilmoitettava em. taholle.

Ratoja (kiitoradat, rengastestaus- ja ajoharjoittelurata) koskevat määräykset

26. Ratojen tulee olla asfalttipinnoitteisia. Pinnoitteen kunto tulee tarkistaa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta ennen toiminnan aloittamista. Tarkastuksesta tulee pitää pöytäkirjaa, joka on pyydettyessä esitettävä Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli tarkastuksessa havaitaan pinnoitteessa vaurioita, ne tulee korjata ennen toiminnan aloittamista. Ratojen kuntoa tulee tarkkailla jatkuvasti ja mikäli vaurioita havaitaan, mahdolliset korjaukset on tehtävä välittömästi.

27. Rata-alueet tulee tarkastaa yleisötapauhtumien jälkeen ja tarkastuksista tulee pitää kirjaa. Mikäli radoilla havaitaan polttoainetta tai muita kemikaaleja, puhdistamistoimenpiteet tulee käynnistää välittömästi. Ratojen pitämiseen sulana tai lentokoneiden jäänmuodostuksen estämiseen ei saa käyttää kemikaaleja.

Jätevesiä ja jätteitä koskevat lupamääräykset

28. Toiminnassa syntyvät jätteet on käsiteltävä ja varastoitava siten, että toiminnasta ei aiheudu epäsiisteyttä ja roskaantumista, eikä maaperän, pinta- tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa.

29. Toiminnasta syntyvä hyödyntämiskelpoinen jäte on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi asianmukaiseen käsittelyyn. Vaarallinen jäte on kerättävä erilleen ja säilytettävä kannellisissa ja merkityissä astioissa sekä varustettava valuma-altaalla tai sijoitettava vaarallisen jätteen konttiin. Vaarallinen jäte on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa jäte. Vaarallisten jätteiden ja lietteiden siirrosta tulee olla siirtoasiakirja. Vaarallisia jätteitä ei saa laimentaa tai sekoittaa laadultaan erilaiseen jätteeseen. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn riittävän usein. Jätteen saa luovuttaa ainoastaan sille, jolla on oikeus ottaa jätettä vastaan.

30. Moottorikoneiden huoltotoimia saa tehdä vain lentokonehallissa sellaisessa paikassa, jossa huollossa käytettävien ja syntyvien nesteiden pääsy maaperään on estetty. Hallissa on oltava imeytysainetta ja työvälineitä mahdollisten öljyvahinkojen varalta.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

31. Toiminnanharjoittajan on seurattava toimialansa parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja sen kehittymistä ja varauduttava tällaisen tekniikan käyttöönottoon ja hyödyntämiseen niin, että päästöt ja toiminnan ympäristövaikutukset ovat mahdollisimmat vähäiset.

Toiminnan tarkkailua koskevat määräykset ja raportointi

32. Hakijan tulee osallistua alueen yhteiseen pohjavesien tarkkailuun hakemuksessa esitetyn tarkkailuohjelman sekä Tampereen kaupungin ympäristönsuojelupäällikön 25.4.2012 tekemän tarkkailuohjelman hyväksymispäätöksen mukaisesti. Pohjavesiputkien HP1 ja HP2 osalta tulee analysoida tarkkailuohjelmassa esitettyjen parametrien lisäksi bensiinien lisäaineet: MTBE, TAME, TAEE, ETBE, BTEX-yhdisteet. Pohjaveden pinnankorkeudet tulee ilmoittaa N2000-järjestelmässä. Tarkkailutulokset tulee toimittaa Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Pirkanmaan ELY-keskukselle. Pirkanmaan ELY-keskukselle tulokset tulee ilmoittaa ELY-keskuksen hyväksymässä sähköisessä muodossa.

33. Suurten yleisötapahtumien järjestämisestä tulee hyvissä ajoin, viimeistään kaksi viikkoa aikaisemmin ennen tapahtumia, ilmoittaa lähimmille asuin/loma-asuntokiinteistöille (1000 metrin etäisyydellä lentokenttäalueesta sijaitsevat asuin/lomakiinteistöt), Pirkanmaan aluepelastuslaitokselle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

34. Toiminnasta tulee pitää käyttöpäiväkirjaa. Kirjanpitoon tulee merkitä ainakin seuraavat tiedot:

- o hälytysjärjestelmien tarkastukset ja tehdyt korjaustoimenpiteet
- o päällysteiden (polttoaineiden jakelu-, tankkaus-, säiliöiden varastointialue sekä asfaltoidut rata-alueet) tarkastukset ja tehdyt korjaustoimenpiteet
- o säiliöiden ja tarkkailukaivojen ja muiden laitteistojen tarkastukset ja tehdyt korjaustoimenpiteet
- o öljyn- ja hiekanerotuskaivojen tarkastukset ja poistetun öljyn ja öljyisen hiekan määrät
- o polttonestesäiliöiden tarkastukset
- o toiminnasta syntyneiden vaarallisten jätteiden toimituspaikat ja määrät
- o toiminnasta syntyneiden vaarallisten jätteiden ja lietteiden siirtoasiakirjat
- o polttoainesäiliöiden täyttökertojen määrät
- o ympäristönsuojelun kannalta merkittävimmät häiriöt ja ongelmatilanteet
- o toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu (pohjaveden tarkkailu)

35. Lentopaikan toiminnasta on laadittava ympäristönsuojelun vuosiyhteenvedo, josta käyvät ilmi seuraavat seikat:

- o yhteenvedoraportti käyttöpäiväkirjatiedoista
- o vuosittaiset lentojen määrät eriteltyinä lentokonetyypeittäin
- o mahdolliset onnettomuus- tai vahinkotilanteet ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet

Vuosiyhteenveto on toimitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

36. Koko toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, joka vastaa lentopaikan toiminnasta ja jätehuollosta. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Poikkeuksellisia tilanteita koskevat lupamääräykset

37. Alueella mahdollisesti tapahtuvista öljy- ja muista kemikaalivahingoista on välittömästi ilmoitettava Pirkanmaan pelastuslaitokselle ja Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä viivytyksettä häiriö- tai muun poikkeuksellisen tilanteen edellyttämiin korjaus- ja torjuntatoimiin ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi ja ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Lisäksi on tehtävä korjaavat toimenpiteet vastaavan tapauksen toistumisen estämiseksi.

38. Polttonesteiden varastointi-, jakelu- ja säiliöiden täyttöalueen läheisyydessä on oltava riittävä määrä imeytysaineita ja työkaluja mahdollisten roiskeiden ja ylivuotojen talteen keräämiseksi. Paikalla tulee olla myös riittävä määrä alkusammutusvälineitä.

39. Polttonesteiden varastointi-, jakelu- ja säiliöiden täyttöalueen välittömässä läheisyydessä on oltava hätäkytkimet. Kytkimet on merkittävä selkeästi.

40. Polttonesteiden varastointi-, jakelu- ja säiliöiden täyttöalueen välittömässä läheisyydessä on oltava ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotilanteessa.

41. Tämän luvan mukaista toimintaa alueella voidaan harjoittaa vain, mikäli toimintaa ei harjoiteta Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaoston myöntämän ympäristöluvan (päätöksen antopäivä 16.11.2007, Dnro: YPA:6958/643/2001) perusteella.

42. Toiminnan pitkäaikaisesta keskeyttämisestä ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on viipymättä ilmoitettava Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

43. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma jätehuoltoa ja ympäristönsuojelua koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toiminnoista.

Ympäristö- ja rakennusjaoston päätöksen perusteluja

Yleiset perustelut

Pohjaveden pilaamiskiello sisältää myös vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä toiminnan tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa arvioitaessa on otettava huomioon mahdollisuus lupaan liitettävien määräyksin torjua tällainen vaara (Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 4590/2016, Nummelan Lentokeskus ry).

Polttonesteiden jakelu, varastointi ja säiliöiden täyttäminen täyttävät nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (444/2010) mukaiset vaatimukset, vaikkei asetus suoraan lentokoneiden jakeluasemaa koske, sillä asetus koskee jakeluasemia, joilla polttoainetta myydään tai luovutetaan pääasiassa moottoriajoneuvojen polttoaineeksi ja lentokone ei ole moottoriajoneuvo. Tankkausalue rakennetaan standardin SFS 3352:2014 mukaisesti ja rakenteet noudattavat ns. kaksoispidätyksen periaatetta. Hakemuksen mukainen toiminta on melko pienimuotoista, säiliöt täytetään kaksi kertaa vuodessa. Toiminta ei mittakaavaltaan ole verrattavissa jakeluasematoimintaan. Säiliöt sijaitsevat maan päällä, ne ovat kaksivaippaisia ja ne varustetaan tarvittavin suojarustein ja hälytyslaitteistoin.

Samalle alueelle aiemmin myönnetystä Tampereen Ilmailuyhdistys ry:n lentotoimintaa koskevasta ympäristölupapäätöksestä (Tampereen kaupunki, Ympäristö- ja rakennusjaosto, päätöksen antopäivä 16.11.2007, Dnro YPA:6958/643/2001) valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen mm. pohjaveden pilaantumisen vaarasta. Vaasan hallinto-oikeus muutti päätöksessään (18.11.2009, 00377/08/5129) pohjavettä koskevaa lupamääräystä velvoittaen luvansaajaa tekemään pohjavesiselvityksen yhdessä muiden alueella toimijoiden kanssa. Hallinto-oikeus totesi, että huomioiden lupamääräykset ja muutettu lupamääräys, ja että toiminta tapahtuu pääosin asfalttiradoilla, se pitää pohjavesien pilaantumisriskiä vähäisenä.

Ajoharjoittelu- ja rengastestausradat eivät ole moottoriurheiluratoja. Ne eivät ole ympäristönsuojelulain mukaan ympäristölupavelvollisia toimintoja. Tässä tapauksessa ne eivät ole lupavelvollisia toimintoja myöskään naapurussuhdelain perusteella, koska niistä aiheutuva meluhaitta rajoittuu ratojen läheisyyteen (rengastestauksen $L_{Aeq22-7}$ 45 dB 110 m etäisyydellä ja ajoharjoittelun $L_{Aeqv-zz}$ 45 dB 70 m etäisyydellä radoista ja rengastestauksen L_{Amax} -taso 55 dB 165 m ja ajoharjoitteluradan osalta 110 m etäisyydellä radoista), kun lähimpään häiriintyvään kohteeseen on etäisyyttä 460 metriä). Molemmissa toiminnoissa ajaminen suoritetaan normaaleilla siviilikäyttöön rekisteröidyillä henkilöautoilla ja ajaminen tapahtuu asfaltoidulla alueella. Ajoneuvojen huoltoja ja tankkausta ei alueella suoriteta. Siten riskit pohjaveden pilaantumiselle ovat vähäiset. Toimintoja ei voi pohjavedelle aiheutuvan riskin osalta verrata moottoriurheiluradoilla tapahtuvaan kilpailu- ja harjoittelutoimintaan, joissa on niiden luonteen vuoksi paljon suurempi onnettomuusriski ja sitä kautta suurempi pohjaveden pilaantumisriski. Toiminnot tapahtuvat asfaltoiduilla alueilla, joiden päällyste on lupamääräyksellä 26 velvoitettu pitämään kunnossa. KHO on päätöksessään 4590/2016 pysyttänyt Nummelan lentokeskukselle, joka sijaitsee I luokan pohjavesialueella, myönnetyn ympäristöluvan, jossa on sallittu autojen

esittely-, testi- ja koeajotilaisuudet. KHO on perustellut em. päätöstään sillä, että toiminta on pienimuotoista ja tapahtuu päällystetyllä alueella.

Alueen toiminnot voidaan järjestää hakemuksen mukaisesti lupamääräykset huomioon ottaen niin, ettei niistä aiheudu meluhaittaa, joka olisi terveyshaittaa, muuta ympäristön pilaantumista tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Samalle alueelle aiemmin myönnetystä Tampereen Ilmailijat ry:n lentotoimintaa koskevasta ympäristölupapäätöksestä (Tampereen kaupunki, Ympäristö- ja rakennusjaosto, päätöksen antopäivä 16.11.2007, dnro YPA:6958/643/2001) valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen mm. meluhaitan kohtuuttomuudesta ja vaadittiin toiminta-aikojen ajallista rajoittamista sekä vintturihinaamisen käyttöönottoa. Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi päätöksessään (18.11.2009, 00377/08/5129) valituksen lentomelun osalta todeten, että ei pidä meluhaittaa kohtuuttomana. Lentotoiminta lisääntyy vuonna 2007 myönnetyssä luvassa esitettyyn verrattuna laskuvarjohyppylentojen verran eli keskimäärin noin 15 lento-operaatiota vuorokaudessa. Laskuvarjohyppylennot jakautuvat niin, että lennoista 85 % tapahtuu päivällä (klo 7–19) ja 15 % illalla. Toiminnan lisääntymisestä huolimatta mallinnuksen perusteella lentotoiminnan melu jää häiriintyvissä kohteissa alle 50 dB.

Toiminta ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Alueella on voimassa oleva ympäristölupa (Tampereen kaupunki, Ympäristö- ja rakennusjaosto, päätöksen antopäivä 16.11.2007, dnro YPA:6958/643/2001) lentopaikkatoiminnalle, mutta sen mukaista toimintaa ei alueella voi harjoittaa, koska luvanhaltijalla ei ole hallintaoikeutta alueeseen, eikä luvanhaltija ole siirtänyt lupaa toiminnanharjoittajalle, jolla olisi edellytykset alueella toimia. Lupapäätöksessä määrätään (lupamääräys 41), että tämän luvan mukaista toimintaa alueella voidaan harjoittaa vain, mikäli toimintaa ei harjoiteta em. vuonna 2007 myönnetyn ympäristöluvan perusteella. Tämä estää sen, ettei toimintaa samanaikaisesti harjoiteta kahden ympäristöluvan mukaisesti.

Kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla noudattaen annettuja määräyksiä, se ei vaaranna Kokemäenjoen-Selkämeren-Saaristomeren vesienhoitoaluetta koskevan vuoteen 2021 asetetun vesienhoitosuunnitelman pinta- ja pohjavesiä koskevia tavoitteita.

Ilmailutoiminnan ja moottoriurheiluratojen toimintaa ei ole käsitelty kokonaisuutena. Kun otetaan huomioon nousureittien vaihteleva käyttö ja lentojen lyhytkestoisuus, ei lentotoiminnasta yhdessä moottoriratojen kanssa aiheudu kohtuutonta räsitusta alueella. Näin ollen yhteisvaikutuksia ei ole edellytetty selvitettäväksi eikä lentotoiminnan rajoittaminen ole yhteisvaikutusten takia tarpeen. Vaasan hallinto-oikeus on lentopaikan eteläpuolella sijaitsevia moottoriurheiluratoja koskevassa antamassaan päätöksessä (18.11.2009, Dnro 00379/08/5113) todennut edellä mainitun asian.

Lausuntojen ja muistutusten huomioon ottaminen

- - -

Juhani Kauppinen

- - - Vintturihinaukseen siirtymistä ei ole vaadittu. Purjekoneiden vinssaukseen Teiskon lentokentän nykyinen alue ei ole riittävän laaja eikä kenttä näin soveltu purjekoneiden vinssaukseen. Vinssausmahdollisuus vaatisi mittavia investointeja ja aluelaajennuksia. Arvioitujen harrastajamäärien nojalla ei ole taloudellisia ja teknisiä perusteita näiden investointien tekemiselle. Vinssaustoiminnan toimintaedellytyksiä on käsitelty ympäristöluvassa (Tampereen kaupunki, Ympäristö- ja rakennusjaosto, päätöksen antopäivä 16.11.2007, dnro YPA:6958/643/2001). Lupahakemuksen selvityksessä on esitetty, ettei vinssaus ole tilan ahtauden vuoksi mahdollista. Kyseisessä lupapäätöksessä ei edellytetty siirtymistä vinssaukseen. Myöskään Vaasan hallinto-oikeus ei siihen velvoittanut päätöksessään (18.11.2009, Dnro 00379/08/5113).

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminta voidaan aloittaa muutoksenhausta huolimatta lupapäätöstä noudattaen.

Alueella on ollut lentotoimintaa v. 1983 lähtien ja toimintaa on harjoitettu ensin sijoituspaikkaluvan ja sittemmin ympäristöluvan nojalla. Toimintaa halutaan jatkaa. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Asian käsittelyn vaiheita

Vaasan hallinto-oikeus on 18.12.2018 antamallaan päätöksellä numero 18/0319/2 Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) valituksesta pääasialliseksi kumonnut valituksenalaisen Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaoston päätöksen ja siihen sisältyvän täytäntöönpanomääräyksen sekä palauttanut asian ympäristö- ja rakennusjaostolle uudelleen käsiteltäväksi. Lausuminen on rauennut Juhani Kauppinen valituksesta ja siinä esitetyistä valitusperusteista sekä Pirkanmaan ELY-keskuksen valituksesta ja siinä esitetyistä valitusperusteista muilta osin. Lisäksi hallinto-oikeus on hylännyt Juhani Kauppinen oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perusteluinaan pääasialliseksi hallinto-oikeus on muun ohella todennut, että alueelle aiemmin 16.11.2007 Tampereen Ilmailuyhdistys ry:lle myönnetyn luvan tarkoittaman toiminnan ja nyt haetun Tampereen kaupungin kiinteistötoimen lupahakemuksen tarkoittaman toiminnan yhteisvaikutuksia ei ole asiassa selvitetty ja arvioitu. Valituksenalaisessa päätöksessä tämä pilaavien toimintojen yhteisvaikutusten arviointi on sivuutettu asettamalla päätökseen lupamääräys 41. Lupamääräys 41 on lainvastainen, koska se tarkoittaa käytännössä ehdollista ympäristöilupaa, joka ei ympäristönsuojelulain mukaan ole mahdollinen. Koska asiassa ei näin ollen ole arvioitu kaikkia luvan myöntämisen edellytyksiä, hallinto-oikeus on

kumonnut valituksenalaisen päätöksen ja palauttanut asian Tampereen yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaostolle uudelleen käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 49 §:n toimintojen yhteisvaikutusten arvioimiseksi.

Korkein hallinto-oikeus on Tampereen kaupungin valituksesta 23.12.2020 antamallaan päätöksellä taltionumero 4411 kumonnut Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen pääasiallisen osalta ja palauttanut asian tältä osin Vaasan hallinto-oikeudelle uudelleen käsiteltäväksi. Perusteluina korkein hallinto-oikeus on muun ohella todennut, että luvan hakijana oleva Tampereen kaupunki on lentopaikka-alueen kiinteistönomistaja. Tampereen kaupungin lupahakemuksesta ilmenee kaupungin tarkoituksena olleen, että haettu lupa korvaisi Teiskon lentopaikalla Ilmailuyhdistyksen luvan mukaisen toiminnan sen lakattua 31.10.2014. Ilmailuyhdistyksen vuokraoikeuden päättymisestä ei ole ollut asiassa epäselvyyttä. Luvan hakijan tarkoituksena ei ole ollut, että molemmat toimijat harjoittaisivat kiinteistöllä eri ympäristöluvissa tarkoitettua toimintaa samanaikaisesti. Kysymyksessä olevia toimintoja ei siten tosiasiallisesti ole mahdollista harjoittaa samalla alueella rinnakkain tai muutoin samanaikaisesti. Edellä todettuun nähden toimintojen yhteisvaikutusta ei ole tarpeen arvioida, eikä ympäristö- ja rakennusjaoston päätös ole siten perustunut puutteellisiin selvityksiin toimintojen yhteisvaikutusten osalta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi, eikä luvassa lähtökohtaisesti määrätä muista toiminnan edellytyksistä toiminta-alueella. Tässä tapauksessa lupamääräyksellä 41 varmistetaan kuitenkin se tosiasiallinen tilanne, ettei kiinteistölle myönnettyjen ympäristölupien mukaista toimintaa voida missään olosuhteissa harjoittaa samanaikaisesti. Tämänkään johdosta toimintojen yhteisvaikutusten arviointiin ei ole tarvetta. Määräys ei merkitse, että myönnetty lupa olisi ehdollinen ja jäisi riippumaan tulevaisuudessa mahdollisesti saatavasta toiminta-alueen hallinnasta, joka maanomistajalla jo on. Lupamääräys velvoittaa vain luvansaaajaa, joka ei ole myöskään vastustanut sitä. Lupamääräystä on pidettävä lähinnä selittävänä, eikä sitä näissä oloissa ole pidettävä lainvastaisena. Asiassa ei ole muutoinkaan tullut ilmi, että aiemmin myönnetyn luvan velvoitteiden kohdistumisesta aiheutuisi epäselvyyttä tai toiminnan lopettamiseen liittyviä määräyksiä ei voitaisi antaa taikka tämän luvan raukeamisesta ei voitaisi määrätä erikseen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. *Juhani Kauppinen* on vaatinut, että yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaoston päätös kumotaan ja asia palautetaan lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta tulee kieltää.

Mikäli päätöstä ei kumota, päätöstä on muutettava seuraavasti:

Lentopaikalle on tehtävä vintturikenttä ja laadittava suunnitelma vintturihinauksesta. Laskuvarjohyppytoimintaa ei saa aloittaa lentopaikalla. Mikäli laskuvarjohyppytoiminta kuitenkin sallitaan, hyppyjä on rajoitettava päivittäin lukumääräisesti ja ajallisesti siten, että hyppytoiminta on sallittu vain klo 20.00 asti. Pääsiäisenä, pitkänäperjantaina ja juhannuksena on lennot kiellettävä. Kiitoradalle ei saa perustaa uutta polttoainetasemaa eikä kiitoradalla saa harjoittaa ajoharjoittelua öisin eikä talvisin. Moottoroitujen ilma-alusten laskukierto ei saa tulla muutoksenhakijan asuintalon päältä eikä läheltä sitä. Moottoroitu lentotoiminta on määrättävä käyttämään yksinomaan kiitoradan eteläpuolen laskukiertoa. Lentopaikan pohjoisen puoleinen laskukierto tulee osoittaa pelkästään purjekoneille. Lentotapahtumia ja -näytöksiä on rajoitettava moottoriratojen kilpailujen ja tapahtumien aikana ja päinvastoin. Polttomoottorikäyttöisten lennokkien lennätystä ei saa tehdä viikonloppuisin kello 18.00 jälkeen eikä arkisin kello 20.00 jälkeen.

Hallinto-oikeuden tulee määrätä, että Tampereen Ilmailuyhdistys ry:n ympäristölupa on voimassa Teiskon lentopaikalla niin kauan, että nykyinen luvanhakuprosessi on käyty ja luvan hakija on saanut hakemilleen toiminnoille lainvoimaisen ympäristöluvan.

Muutoksenhakija on perustellut vaatimuksiaan muun muassa seuraavasti:

Asian käsittelyssä on menettelyvirhe, sillä toiminnalle aiemmin myönnettyä Tampereen Ilmailuyhdistys ry:n ympäristölupaa ei ole lakkautettu ennen valituksenalaisen lupaprosessin alkamista. Uutta lupaprosessia ei olisi saanut aloittaa senkään vuoksi, että lainvoimaisen ympäristöluvan velvoitteet ovat lentopaikan polttoaineen jakelupisteen pohjavesisuojuuksen osalta toteuttamatta.

Muutoksenhakijan kaivo sijaitsee 700 metrin päässä Teiskon kentän kiitoradasta. Kaivosta otetaan vesi neljään eri taloon. Muutoksenhakijan mukaan hakemuksessa on kysymys uuden luvan hakemisesta erilaisille ilmailutoiminnoille, jotka sijoittuisivat II-luokan pohjavesialueelle moottoriratojen viereen. Asutus on lentopaikan lähellä. Lupaharkinnassa ei ole suoritettu sijoituspaikan osalta asianmukaista harkintaa eikä vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja ole otettu huomioon.

Lentopaikan pohjoinen laskukierto kulkee muutoksenhakijan talon läheltä ja usein myös suoraan päältä. Laskukierrosta aiheutuu meluhaittaa ja muuta haittaa muutoksenhakijan kiinteistölle. Melun takia joillakin lentopaikoilla on otettu käyttöön melunvaimennus- tai lentokieltoalueita.

Polttomoottorikäyttöisten lennokkien lennätys voi olla yhtä häiritsevää kuin moottoriratamelu. Se on käytännössä yhtämittaista ulvontaa. Lennätystä tapahtuu lentopaikan pelastuskentältä käsin, jolloin Iso Jakaman kesäasuntoihin on matkaa alle 400 metriä, jos lennokkien toimintasäde on 300–400 metriä lennätyspaikasta.

Moottoriratoja ja lentopaikkaa tulee melun osalta arvioida yhtenä kokonaisuutena ainakin erilaisten isojen tapahtumien osalta. Lentopaikan ja

moottoriratojen isojen tapahtumien yhteismäärä on liian suuri ympäristön kannalta.

Toiminnan aloittaminen valituksista huolimatta loukkaa haitankärsijän oikeutta eikä siihen ole perusteltuja syitä.

2. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on vaatinut, että yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaoston päätös kumotaan ja Tampereen kaupungin hakemus hylätään. Toissijaisesti päätös on kumottava ja asia on palautettava päätöksen tehneelle viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Lautakunnan päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä uuden toiminnan osalta, kunnes asia on ratkaistu.

Potentiaalisesti pilaava toiminta on sijoitettu vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle ja toiminta voi aiheuttaa alueen pohjavedessä pilaantumisvaaran. Lupahakemuksessa esitetty rengastestaus ja ajoharjoittelutoiminta ovat uutta toimintaa pohjavesialueella. Hakemuksen hyväksymiselle uuden toiminnan osalta ei ole ympäristönsuojelulain mukaisia edellytyksiä. Valitus kohdistuu lentokenttätoiminnan muutokseen uuden polttonestesäiliön osalta.

ELY-keskus on viitannut ympäristönsuojelulain 17 §:ään ja todennut, että toiminta-alue on vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta, jolla ei ole vedenottamoita. Vedenottamon puuttuminen tai kohteen luokittelu eivät kuitenkaan vaikuta lain asettamaan ehdottomaan pohjaveden pilaamiskieltoon. Vesienhoitosuunnitelmassa pohjavesialue on todettu riskialueeksi. Riskitoimintoja ovat lentokenttä- ja moottoriturheilutoiminta. Pirkanmaan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on tuotu alueen merkitys mahdollisena vedenhankinta-alueena esille ja alue on merkitty Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssä teknisen huollon kehittämisen kohdealueeksi.

ELY-keskus on viitannut ympäristönsuojelulain 20 §:ään ja todennut, että toiminta-alueella on tähän asti varastoitu 7 000 litraa lentobensiiniä sekä 3 000 litraa 98-oktaanista bensiniä. Hakemuksessa on esitetty, että alueella saisi jatkossa säilyttää lisäksi alle 10 000 litraa lentopetrolia alueelle sijoitettavassa uudessa säiliössä. Kyseinen 10 000 litran lentopetrolimäärä rinnastuu laajuudessaan jakeluasematoimintaan. Hakemuksessa ja päätöksessä esitetyn perusteella ei ole selvää, minkä verran alueella tullaan säilyttämään lentopetrolia. Polttonesteen säilytyksen lisääminen pohjavesialueella lisää alueen pilaantumisen vaaraa. Uuden säiliön koon epäselvyys vielä päätösvaiheessa vaikeuttaa tilan kokonaisarviointia kohteessa. Lentokenttäalueella tapahtuva toiminta ei ole vähäistä.

Kiinteistö on Tampereen kaupungin omistama. Tampereen kaupunki omistaa maata laajasti erityyppisiltä alueilta, eikä kyseessä ole yksityinen ja toiminnaltaan pieni toiminnanharjoittaja. Luvanhakija ei ole esittänyt hakemuksessaan vertailua muihin mahdollisiin sijoituspaikkoihin ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaisesti. Kohteessa on

myös toteutettu laajoja investointeja ja rakennustöitä ennen luvan myöntämistä.

Pirkanmaan maakuntakaava 2020 -ehdotuksessa alue on merkitty pohjavesialueeksi ja teknisen huollon kehittämisen kohdealueeksi. Toiminta on maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymän ja 11.4.2017 kuulutetun maakuntakaavan vastaista.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto on lausunnossaan vaatinut valitusten hylkäämistä. Lausunnossa on viitattu valituksenalaisen päätöksen perusteluihin sekä todettu muun muassa seuraavaa:

Pirkanmaan ELY-keskuksen valitus

Ympäristölupapäätöksessä on polttonestesäiliöiden sijoittaminen ja jakelun harjoittaminen pohjavesialueella sallittu sillä perusteella, että lupaan liitettävien määräyksin on torjuttu pohjaveden pilaantumisen vaara. Tämä koskee alueella aikaisemman luvan perusteella sallittua lentobensiinin ja 98 E -bensiinin varastointia ja jakelua sekä uuden luvan perusteella sallittua lentopetrolin varastointia ja jakelua. Päätöksessä on velvoitettu, että toimintaa on harjoitettava hakemuksessa esitetyn mukaisesti, ellei lupamääräyksistä muuta johdu. Hakemuksessa on esitetty useita pohjaveden pilaantumisen vaaran torjuntakeinoja: mm. tankkausalue rakennetaan standardin SFS 3352:2014 mukaisesti ja rakenteet noudattavat ns. kaksoispidätyksen periaatetta, säiliöt sijaitsevat maan päällä, ne ovat kaksivaippaisia ja ne varustetaan tarvittavin suojarustein ja hälytyslaitteistoin. Polttonesteiden varastointi-, jakelu- ja säiliöiden täyttöalueen rakentamisen laadun varmistamiseksi on annettu lupamääräykset. Lisäksi lupamääräyksillä 8–15, 18 ja 19–25 on polttoaineiden varastointi-, jakelu- ja täyttötoimintojen aiheuttama pohjaveden pilaantumisen vaara torjuttu. Siten polttonesteen säilytyksen määrän kasvattaminen alle 10 m³:llä ei lisää alueen pilaantumisen vaaraa. KHO on päätöksessään 4590/2016 hyväksynyt Nummelan lentopaikalla polttoaineen varastoinnin.

Lupapäätöksessä esitetyllä perustelulla ”toiminta ei mittakaavaltaan ole verrattavissa jakeluasematoimintaan” on tarkoitettu sitä, että käytännössä lentopaikan jakeluasematoiminta ei toiminnalliselta mittakaavaltaan ja riskeiltään rinnastu tyypilliseen ajoneuvojen jakeluasematoimintaan mm. säiliöiden täyttökertojen vähäisen lukumäärän ja säiliöiden sijainnin (maan päällä) vuoksi. Normaalilla jakeluasemalla säiliöt sijoitetaan maan alle ja säiliöiden tankkauskertoja on yleensä useita kertoja kuukaudessa, kun luvan mukaisesti lentopaikalla tankkauskertoja on enimmillään kolme vuodessa.

Vesienhoitosuunnittelun osalta lausunnossa on viitattu lupapäätöksen perusteluissa esitettyihin seikkoihin. Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa (v. 2016–2021) Jakamakankaan pohjavesialueen kemiallinen ja määrällinen tila on luokiteltu hyväksi. Alue on kuitenkin

määritelty riskialueeksi, ja tilaa heikentäväksi pääasialliseksi toiminnaksi on esitetty moottoriurheilutoiminta ja tilaa heikentäväksi aineeksi kloridi. Kloridipitoisuuden on aikaisemmin havaittu olleen luonnontilaiseen pohjaveden kloridipitoisuuteen verrattuna kohollaan lentopaikkatoiminnan ulkopuolella sijaitsevassa pohjavesiputkessa, mutta pitoisuus on sielläkin laskenut luontaiseen tasoonsa. Lentopaikkojen osalle ei toimenpideohjelmassa ole esitetty toimenpiteitä.

Ajoharjoittelu- ja rengastestaustoiminnat eivät ole ympäristönsuojelulain 27 §:n ja 28 §:n mukaan ympäristölupavelvollisia toimintoja ja ne voi sijoittaa pohjavesialueelle ilman ympäristölupamenettelyä. Lupapäätöksessä toiminnoille annettiin määräykset ratojen pinnoitteen laadun, kunnossapidon ja tarkkailun osalta, koska niitä harjoitetaan samalla rata-alueella missä lentotoimintaa harjoitetaan. Mikäli kyseisten toimintojen laajuudella on merkitystä luvan myöntämiselle, verrattaessa toimintaa ympäri vuoden toimiviin ja päivittäin esimerkiksi 12 tuntia aukioleviin ratoihin ja ratoihin, joilla on myös raskaan ajoneuvokaluston ajoharjoittelua, on toiminta pienimuotoista. Ajoharjoittelua saa ympäristöluvan mukaan tehdä lokakuusta maaliskuun loppuun enintään kuusi tuntia maanantaista lauantaihin ja neljä tuntia sunnuntaisin. Ajoharjoittelu suoritetaan siviililiikennekäyttöön rekisteröidyillä henkilöautoilla. Rengastestauksen toiminta-aika on kesäaikaan enintään kolme tuntia vuorokaudessa klo 22–8 välisenä aikana. Ajoradalla on yksi siviililiikennekäyttöön tarkoitettu henkilöauto kerrallaan.

Hakemuksessa ei ole tarvinnut esittää vaihtoehtoisia sijoittumispaikkoja, koska tässä tapauksessa kiinteistö, jolle toimintojen sijoittamista on haettu, sijaitsee kokonaan pohjavesialueella, joten toiminnan sijoittamisella johonkin muuhun paikkaan kiinteistöllä ei ole ympäristövaikutusten kannalta oleellista merkitystä, eikä sillä saavutettaisi ympäristön kannalta nykyistä parempaa ratkaisua.

Vaikka ajoharjoittelu- ja rengastestaustoiminnot ovat alueella uusia, niin Teiskon lentopaikan välittömässä läheisyydessä, moottorikeskuksen alueella on ollut edellä mainittuihin ratoihin verrattuna enemmän ympäristövaikutuksia aiheuttavaa moottoriurheilurata-toimintaa jo vuosikymmeniä. Ajoharjoittelu- ja rengastestaustoimintojen melutasot eivät selvityksen mukaan ylitä melulle annettuja ohjearvoja (993/1992) lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ja toimintojen sijoittamisella kyseiseen paikkaan on ympäristönsuojelulain mukaiset edellytykset.

Luvansaaja ei ole tehnyt lentopaikka-alueella uuteen lupaan liittyvää rakentamista tai investointeja ennen luvan myöntämistä. Vieressä sijaitsevalla moottoriurheiluradalla on tehty radan ympäristölupapäätöksessä velvoitettu laaja pohjavesisuojaus vuonna 2016, mikä liittyy lentopaikan toimintaan siten, että lentopaikan jakelun alueen hulevedet tullaan johtamaan pohjavesisuojausten yhteydessä rakennetun hulevesijärjestelmän kautta pois pohjavesialueelta.

Päätöksessä on huomioitu uuden maakuntakaavan määräykset, vaikka kaava oli vielä päätöshetkellä luonnosvaiheessa. Maakuntahallitus määräsi

kokouksessaan 29.5.2017 maakuntakaavan 2040 tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n mukaisesti ennen kuin se on saanut lainvoiman. Lupaviranomainen on perustanut päätöksensä kaavan mukaisuudesta Pirkanmaan liitolta saatuun lausuntoon, jossa muun muassa on todettu, että kaavan suunnittelumääräysten täytyessä ei lupahakemuksessa ilmoitetun toiminnan harjoittamiselle ole maankäytöllistä estettä. Pirkanmaan liitto korosti varmistumista siitä, ettei pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä vaaranneta. Pirkanmaan liitto edellytti lupaehtojen sisältävän määräyksen siitä, että luvan saajan on varmistuttava riittävin toimenpitein, ettei toiminta aiheuta vaaraa pohjavesien tilan heikkenemiselle. Edellä mainitut edellytykset täyttyvät ja ne on päätöksessä huomioitu. Kaavassa on myös määrätty, että toimintaa laajennettaessa tulee uudet ratatoiminnot suunnata ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle. Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan Teiskon tapauksessa tämä ei kuitenkaan ole mahdollista.

Lupapäätöksessä on pohjavesisuojausosalta määrätty tiukemmat lupamääräykset kuin aiemmassa, vuonna 2007 annetussa lupapäätöksessä ja pilaantumisen vaaraa arvioitaessa on lupaan liitetyin määräyksin torjuttu pohjaveden pilaantumisen vaara. Lisäksi lupahakemuksessa on mallinnettu lentotoiminnan aiheuttamat melutasot ja tehty selvitys ajorataharjoittelun, rengastestauksen ja lennokkien lennättämisen aiheuttamasta melusta. Niiden mukaan melutasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa jäävät alle ohjearvojen. Tämä tulee vielä mittauksin todentaa päätöksessä esitetyllä tavalla. Luvansaaja on veloitettu täyttämään osa lupamääräyksistä ennen toiminnan aloittamista. Lentotoimintaa alueella on harjoitettu lähes 35 vuotta ja kiinteistön haltijan tahtotila on, että toimintaa harjoitetaan edelleenkin alueella. Lupaviranomainen on katsonut, että toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Luvansaajan riskinä on investoida rakenteisiin, jota sen ei mahdollisen kielteisen lainvoimaisen päätöksen saatuaan ole mahdollisuus käyttää.

Juhani Kauppinen valitus

Haitankärsijän oikeutta ei lupaviranomaisen näkemyksen mukaan ole loukattu, koska meluhaitat eivät lisäänty olennaisesti valittajan kiinteistöllä. Vintturihinausta ei ole lupapäätöksessä vaadittu, minkä osalta perustelut ovat valituksenalaisessa päätöksessä.

Laskuvarjohyppytoiminnan osalta lentomelutasot on mallinnettu ja melutasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa jäävät alle melutason ohjearvojen. Lisäksi päätöksessä on annettu lupamääräykset melutasojen mittaamisesta ja koneiden nousujen ja laskujen suunnittelusta siten, että meluhaitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Lentopaikan toiminnasta aiheutuvaa lentomelua on mitattava vähintään kahtena päivänä kahden vuoden kuluessa siitä, kun toiminta on aloitettu. Mittaustulosten perusteella tulee luvansaajan vuoden kuluessa melumittauksen suorittamisesta ryhtyä melua vähentäviin toimenpiteisiin ja tehdä uusintamittaukset välittömästi toimenpiteiden jälkeen. Melumittausten perusteella Tampereen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen voi tarvittaessa antaa melun torjuntaa

koskevia täydentäviä lupamääräyksiä. Lupaviranomainen lyhensi toiminta-aikaa haetusta. Ympäristöluvassa ei oteta kantaa lentoturvallisuusseikkoihin.

Lennoikkitoiminnalle on annettu lupamääräys, jossa toiminnalle on asetettu melutasovaatimukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa sekä velvoite mitata melu tarvittaessa.

Pirkanmaan liitto on antanut valitusten johdosta vastineen. ELY-keskuksen valituksesta Pirkanmaan liitto on todennut, että Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 Teiskon lentokenttä- ja moottorirata-alueen kohdalla on kaksi kohdamerkintää. Lentopaikan kohdamerkintä osoittaa varauksen pienlentopaikalle. Kohdamerkintään liittyy suunnittelumääräys, jonka mukaan vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei lentopaikan toiminta heikennä pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Ampuma- ja/tai moottoriratojen kohdamerkintä ei liity lentopaikkatoimintaan, vaan lentokenttäalueeseen rajautuvaan moottori- ja ralliratoimintojen käytössä nykyisin olevaan alueeseen. Kohdamerkinnot sijoittuvat maakuntakaavan maaseutualueelle, jonka osoittamat alueet on ensi sijassa tarkoitettu maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien elinkeinojen käyttöön. Maaseutualueetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan alueelle voidaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Alueen erityisominaisuuksia koskeva kaavamerkintä tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue koskee Jakamakankaan pohjavesialuetta. Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuviksi luokitellut pohjavesialueet. Aluetta koskee suunnittelumääräys, jonka mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen.

Pohjavesialueeseen nähden rajoiltaan yhtenevänä maakuntakaavassa 2040 on osoitettu kehittämisperiaatemarkintänä teknisen huollon kehittämisen kohdealue, pohjavesialue. Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueet, joilla tulee varautua seudulliseen vedenhankintaan. Kehittämisperiaatemarkintää koskevan suunnittelumääräyksen mukaan maakuntakaavassa on kuvattu kaikki potentiaaliset Pirkanmaalla sijaitsevat tekopohjaveden tuotantoalueet. Alueiden käyttöönoton valmistelusta päätetään erikseen yksityiskohtaisemman suunnittelun, kuten kunnan kaavoituksen yhteydessä. Alueelle ei saa sijoittaa sellaista maankäyttöä, joka voi vaarantaa alueen vaihtoehtoisia käyttömahdollisuuksia vedenhankintaan.

Ympäristöministeriön maakuntakaavamerkintöjä ja -määräyksiä koskevan oppaan mukaan päällekkäiset merkinnät ja määräykset eivät syrjäytä toisiaan, vaan ne ovat voimassa kyseisellä alueella samanaikaisesti. Kehittämisperiaatemarkinnat osoittavat alueisiin muussa suunnittelussa huomioon otettavia alueiden käytön kehittämistarpeita, joita koskevat

yksityiskohtaisemmat aluevaraustarpeet on tutkittava kuntatasolla tai muun toteutettavan suunnittelun yhteydessä. Kehittämisperiaatemerkinöihin liittyvät suunnittelumääräykset koskevat toteutettavaa suunnittelua. Kohdemerkinnät ovat edellä mainittuja täsmällisempiä kannanottoja toimintojen aluetarpeista. Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue -merkintä eli alueen erityisiä ominaispiirteitä koskeva merkintä suunnittelumääräyksineen osoittaa muun muassa luonnonvaroja koskevat tarpeelliset reunaehdot alueen muulle käytölle.

Lentopaikkaa koskeva merkintä Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 osoittaa alueen nykyisen lentopaikkatoiminnan ja turvaa sen jatkuvuuden alueiden käytön suunnittelun kannalta. Lentopaikan kohdemerkintä on tärkeä lähialueen muun maankäytön kehittämisen kannalta, jotta lentotoiminnan mahdolliset laaja-alaisemmat ympäristöhaitat voidaan ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Kun toiminta alueella muuttuu, tärkeän vedenhankintaan soveltuvan pohjavesialueen merkintä ja sen suunnittelumääräys pohjaveden laadun ja määrän turvaamisesta ja vesienhoidon suunnittelussa riskialueeksi todetun pohjavesialueen riskien vähentämisestä on otettava lupaharkinnassa huomioon. Lisäksi seudullista vedenhankintaa turvaava teknisen huollon kehittämisperiaate -merkintä edellyttää, ettei alueen uusi maankäyttö saa vaarantaa vedenhankintakäyttöä tulevaisuudessa. Mikäli valituksenalaisen ympäristöluvan mukaisen toiminnan todetaan aiheuttavan pohjaveden laadulle nykyistä selvästi suuremman riskin, joka voi vaarantaa alueen tulevan vedenhankintakäytön, toimintaa ei voida pitää aluetta koskevien maakuntamääräysten ja -merkintöjen mukaisena.

Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen on antanut valitusten johdosta vastineen, jossa on todettu muun muassa, että ympäristöluvassa haettu toiminta tulee huomioida riskinä pohjaveden pilaantumisen ja käytettävän talousveden laadulle yksityistalouksissa. Asia tulee ottaa huomioon Teiskon lentopaikan ja moottoriurheilukeskuksen erityistilanteisiin varautumisen suunnittelussa muun muassa kemikaalionnettomuuksien ja niiden ennaltaehkäisyn kannalta.

Tampereen kaupungin kiinteistötoimi on vastineessaan vaatinut valitusten hylkäämistä. Vastineessa on todettu, että Kauppisen valituksessa mainitussa lentokoneiden laskukierrossa on huomioitu melunvaimennusalueena lentopaikan läheisyydessä sijaitseva asutus. Valituksessa mainittuja isoja tapahtumia ei käytännössä voi järjestää samaan aikaan lentokentällä ja moottorirata-alueilla. Esimerkiksi isoissa lentotapahtumissa yleisö ja pysäköinti tulee sijoittumaan moottoriradan varikkoalueille, joten siellä ei voi harjoitella tai järjestää tapahtumia samanaikaisesti.

Ympäristöluvassa haetut ja alueelle suunnitellut uudet toiminnot, rengastestaus ja ajoharjoittelu, eivät ole sellaista merkityksellistä toimintaa, josta aiheutuisi ympäristönsuojelulain mukaista ympäristön pilaantumisen vaaraa, eivätkä nämä toiminnot itsessään vaatisi ympäristölupaa. Rengastestaus ja ajoharjoittelu suoritetaan normaaleilla siviililiikennekäyttöön rekisteröidyillä henkilöautoilla, joiden aiheuttama riski ympäristön pilaantumisen on

pienempi kuin esimerkiksi maatalous- ja metsätalouden harjoittamisessa käytettävien ajoneuvojen.

Alueelle suunniteltua lentopaikan polttoaineen jakelutoimintaa ei voi rinnastaa tavanomaiseen jakelutoimintaan, koska polttoaine on tarkoitettu vain alueen ilmailuharrastajien käyttöön ja tästä syystä vuotuiset käyttömäärät ovat liikenteen tankkausasemiin verrattuna vähäiset.

Lentotoiminnan harrastuspohjan laajentumisen vuoksi alueelle tarvitaan kolmas polttoainelaatu (lentopetroli) minkä vuoksi lupaa on haettu kolmelle eri säiliölle. Hakemuksessa on haettu lupaa isommalle eli hieman alle 10 000 litran säiliölle, jotta säiliöiden täyttökerroista aiheutuva riski voidaan minimoida.

Alueelle ollaan hankkimassa uudet, parhaalla käyttökelpoisella teknologialla varustetut säiliöt, jotka sijoitetaan maan päälle, jolloin mahdolliset vuodot voidaan havaita helpommin.

ELY-keskuksen valituksessa viitatus alueella tehdyt laajat investoinnit ja rakennustyöt on toteutettu moottoriurheiluun myönnetyn ympäristöluvan ehtona, joten ne eivät liity nyt kyseessä olevaan lupahakemukseen.

Moottoriurheilukeskuksen varikkoalueen pohjavesisuojaus toteutettiin vuonna 2016 niin, että lentotoiminnan tankkausalueen pintavedet tullaan johtamaan öljynerotuskaivojen kautta tiiviissä putkessa pohjavesialueen ulkopuolelle. Kaivojen erottelukyky on mitoitettu siten, ettei vaaraa ympäristölle aiheudu missään olosuhteissa.

Lentopaikkojen tankkausalueelle on myönnetty pohjavesialueilla sijaitseville isommillekin polttoainemäärille lupia, esimerkiksi Vihdissä ja Oulussa. Vertailua muihin mahdollisiin sijoituspaikkoihin ei voida tehdä, koska lentokenttäalue muodostuu yhdestä kiinteistöstä, joka kokonaisuudessaan sijaitsee pohjavesialueella.

Tampereen kaupungin yleiskaavoitus on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta valitusten johdosta.

Pirkanmaan pelastuslaitos on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta valitusten johdosta.

Liikenteen turvallisuusvirastolle ja Ruoveden kunnalle on varattu tilaisuus antaa valitusten johdosta vastine. Vastineita ei ole annettu.

Juhani Kauppinen on antanut vastaselityksen lausunnon ja vastineiden johdosta.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -yksikkö on antanut vastaselityksen lausunnon ja vastineiden johdosta. Asiaa koskevissa hakemusasiakirjoissa, lupapäätöksessä tai esitetyissä vastineissa ei ole tuotu esille uuden polttoainesäiliön täsmällistä kokoa. Lupaviranomaisen ympäristönsuojelulain mukainen lupaharkinta

perustuu luvanhakijan toimittamiin täsmällisiin tietoihin, tässä tapauksessa säiliökokoon, mikä on ratkaiseva tieto lupavelvollisuuden perusteeksi. Vastineissa on tuotu ilmi, että kyse ei olisi jakeluasematoimintaan rinnastettavasta toiminnasta säiliön koon ja polttoaineen käyttäjäryhmän vuoksi. Ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisesti jakeluasematoiminta vaatii ympäristöluvan, mikäli se sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Myös tätä vähäisempi toiminta vaatii ympäristöluvan, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Sijointipaikkana toimiva Jakamakankaan pohjavesialue on vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta. Säiliön luparajaa vähän pienemmällä koolla ei näin ollen ole merkitystä, mikäli toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa ja toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle. Ympäristönsuojelulain 28 § on sanamuodoltaan viranomaisen toiminnan kannalta ehdoton, eikä harkinnanvara vaarantavien kriteerien ja sijoittumisen vallitessa ole. Hieman alle 10 m³:n polttoainesäiliö pohjavesialueella aiheuttaa pohjaveden pilaantumisvaaran ja toiminta on rinnastettavissa jakeluasematoimintaan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää valitukset.
2. Hallinto-oikeus hylkää yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaoston päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevat vaatimukset.

Perustelut

1. Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 7 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan 1) luonne, kesto, ajankohta ja

vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski, 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle, 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta, 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus, 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua, 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1-kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta, - - -

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 § 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä,

hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä, 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista, 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen (993/1992) 2 §:n mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- ja oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ulkona ylittää A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB.

Loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB.

Asiassa saatu selvitys

Toiminta ja sen sijainti

Tampereen kaupunki on hakenut ympäristölupaa olemassa olevan lentopaikan toiminnalle, joka sijaitsee Teiskon ilmailu- ja moottoriurheilukeskuksessa kiinteistöllä 837-715-23-0 Tampereen Kaanaassa. Lentopaikan alueella on 1 200 metrin pituinen kiitotie, lentokoneiden tankkauspiste sekä lentokonehalli. Lentopaikan alueen välittömässä läheisyydessä, sen eteläpuolella sijaitsevat moottoriurheiluradat. Lentotoimintaa on harjoitettu alueella vuodesta 1983 lähtien. Tampereen kaupungin ympäristö- ja rakennusjaosto on aikaisemmin myöntänyt Tampereen Ilmailuyhdistys ry:lle toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan 16.11.2007 lentopaikan toiminnalle Teiskon ilmailu- ja moottoriurheilukeskuksessa. Päätöksen mukaan pääosa lentotoiminnasta on ollut purjelentotoimintaa.

Nyt kyseessä olevan Tampereen kaupungin lupahakemuksen uusina toimintoina alueella ovat autojen rengastestaus, ajoharjoittelu, pienlennokkitoiminta ja yleisötapahtumat. Lentotoimintaan kuuluu hakemuksen mukaan aikaisemmin harjoitetun lentotoiminnan lisäksi uutena toimintona myös laskuvarjohyppytoiminta. Laskuvarjohyppy muuttavat lentotoimintaa aikaisemman lupapäätöksen mukaiseen toimintaan verrattuna siten, että lentomäärät suunnilleen kaksikertaistuvat. Hakemuksen mukaan lentoja on vuosittain yhteensä noin 4 700 kpl, joista purjelentoja 1 600 kpl, moottoripurjelentoja 800 kpl ja moottorilentoja yhteensä 2 300 kpl vuodessa, joista 1 800 laskuvarjohyppylentoja.

Lentotoimintaa on hakemuksen mukaan tarkoitus harjoittaa pääasiallisesti huhti-lokakuussa arkisin ja viikonloppuisin klo 8–22. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksellä 1 on rajoitettu lentotoimintaa hakemuksessa esitetystä, lentotoiminta on sallittu arkisin klo 8–21 ja lauantaista sunnuntaihin klo 10–20.

Hakemuksen mukaan autojen rengastestaus käsittää pääasiassa nastarenkaiden pinnan kulumisen testausta ja se suoritetaan kesäaikaan yhdellä ajoneuvolla kerrallaan lentokentän ollessa suljettuna lentotoiminnalta klo 22–8. Ajoaika on enintään kolme tuntia. Rengastestaus tapahtuu asfaltoidulla alueella.

Radalla on ajoharjoittelua talvikaudella (lokakuu-huhtikuu) maanantaista lauantaihin klo 10–18 ja sunnuntaisin klo 12–18. Ajoharjoittelu kestää kerrallaan enintään kolme tuntia per auto. Radalla harjoittelee kerrallaan enintään kolme henkilöautoa, joiden ajonopeus on enintään noin 60 km/h. Ajoharjoittelu tapahtuu asfaltoidulla alueella.

Yleisötapahtumia, kuten kilpailuja, lentonäytöksiä ja ajoneuvonäyttelyitä järjestetään vuosittain enintään viisi tapahtumaa. Enimmäisosallistujamäärä on 1 500 henkilöä. Äänentoistolaitteita käytetään ulkotiloissa myöhäisintään klo 24 saakka.

Polttoaineiden jakelupisteessä tankataan lentokoneita ja varastoidaan polttoaineita kolmessa kaksoisvaippasäiliöissä. Olemassa olevat kaksi säiliötä ovat kooltaan 3 000 l (98 E-bensiini) ja 7 000 l (lentobensiini 100 LL). Kenttäalueelle sijoitetaan lisäksi uusi alle 10 000 litran polttoainesäiliö (lentopetroli Jet A 1). Säiliöt ovat maanpäällisiä ja ne täytetään 1–2 kertaa

vuodessa. Ajoneuvoja ei huolleta tai tankata alueella. Säiliöiden alle toteutetaan suojausrakenteet kaksoispidätyksen mukaisesti, tiivisasfalttikerros ja toissijaiseksi suojausrakenteeksi HDPE-kalvo ja bentoniittimatto. Hulevedet johdetaan hiekanerottimen kautta öljynerotuskaivoon. Öljynerottimen jälkeen vedet johdetaan sulkuventtiilillä varustetun näytteenotto-kaivon kautta ja liitetään hulevesien johtamisjärjestelmään, joka johtaa hulevedet varikkoalueilta johtuvien hulevesien kanssa hiekan- ja öljynerottimien kautta umpiputkella pohjavesialueen ulkopuolelle. Säiliöt on suojattu betonisilla törmäyesteillä.

Hakemuksen tarkoittamaa toimintaa harjoitetaan Jakamakankaan (0483705) 2E luokan (entinen luokka II) pohjavesialueella, joka soveltuu yleiseen vedenhankintaan. Pohjavesialueella ei ole vedenottoa. Lähialueella sijaitsee yksityisiä talousvesikaivoja. Lisäksi ilmailu- ja moottoriurheilukeskuksen alueella on kaksi porakaivoa. Muutoksenhakijana olevan yksityishenkilön talouskaivo on noin 700 metrin etäisyydellä lentopaikan alueesta.

Maaperä on ilmailu- ja moottoriurheilukeskuksen alueella hiekkavaltaista. Alueella on myös siltistä hiekkaa olevia ja soistuneita alueita. Pohjavedenpinta esiintyy alueella lähellä maanpintaa, keskimäärin kahden metrin syvyydellä. Alueen eteläosassa maanpinta kohoaa, ja pohjaveden pinta esiintyy yli viiden metrin syvyydellä. Hakemuksessa tarkoitettujen polttoaineiden tankkauspaikalla pohjavedenpinta esiintyy lähellä maan pintaa ja maa-aines on hyvin vettä johtavaa.

Lupapäätöksen antamishetkellä voimassa olleessa 9.3.2005 hyväksytyssä Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa Teiskon lentokentän alue on merkitty lentopaikaksi ja vedenhankinnan kannalta tärkeäksi pohjavesialueeksi. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan lentokentän ympäristön maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon ympäristönsuojelulain nojalla annetut melutason ohjearvot, eikä alueille tule osoittaa uutta, melun haitoilta herkkää toimintaa. Pohjaveden osalta aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040, joka on hyväksytty maakuntavaltuustossa 27.3.2017 ja jonka maakuntahallitus on 29.5.2017 määrännyt tulemaan voimaan ennen lainvoimaisuutta, alueen kohdemerkintä on lentopaikan alue ja alue on osoitettu tärkeäksi vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi ja lisäksi merkintänä on teknisen huollon kehittämisen kohdealue, pohjavesialue. Maakuntakaavassa 2040 alueeseen liittyvän kohdemerkinnän suunnittelumääräyksen mukaan vedenhankintaa varten tärkeillä ja vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla tulee varmistua siitä, ettei lentopaikan toiminta heikennä pohjavesien laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Pohjavesialuetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan aluetta koskevat toimenpiteet on suunniteltava siten, etteivät ne vaaranna pohjaveden laatua, määrää tai vedenhankintakäyttöä. Vesienhoidon riskialueiksi todettujen pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon vesienhoitosuunnitelma sekä pyrkiä pohjaveden laatua ja

antoisuutta uhkaavien riskien vähentämiseen. Kehittämisperiaatemerkinän suunnittelumääräyksen mukaan alueelle ei saa sijoittaa sellaista maankäyttöä, joka voi vaarantaa alueen vaihtoehtoisia käyttömahdollisuuksia vedenhankintaan.

Vesienhoidon suunnitteluun liittyvässä Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa 2016–2021 Jakamakankaan pohjavesialueen kemiallinen ja määrällinen tila on luokiteltu hyväksi. Alue on määritelty riskialueeksi, ja tilaa heikentäväksi pääasialliseksi toiminnaksi on esitetty moottoriurheilutoiminta ja tilaa heikentäväksi aineeksi kloridi. Uusimmassa toimenpideohjelmassa 2022–2027 pohjavesialueen tila on edelleen luokiteltu hyväksi. Alue on edelleen riskialue, riskiä aiheuttavaksi haitta-aineeksi on esitetty öljyjakeet (C10-40).

Asiakirjojen mukaan lähimmät häiriintyvät asuinkiinteistöt sijaitsevat lentokentän kiitotien eteläpäästä noin 460 metrin etäisyydellä. Lähimmät loma-asunnot sijaitsevat kiitoradan koillispuolella noin 750 metrin etäisyydellä Iso-Jakama-järven rannalla. Muutoksenhakijana olevan yksityishenkilön asuinkiinteistö sijaitsee lentopaikan länsipuolella noin kilometrin etäisyydellä kiitotien reunasta.

Selvitykset toiminnan ympäristövaikutuksista

Hakemuksen liitteenä on Teiskon kentän lentotoiminnan melupäästöistä tehty 21.10.2016 päivätty melumallinnus (Ramboll). Melumallinnus laadittiin INM 7.0d –ohjelmalla. Ohjelma hyödyntää laajaa erilaisten konetyyppien meluprofiileja koskevaa aineistoa. Meluprofiili koostuu mitatuista laskeutumisten, nousujen ja ohilentojen melutasoista sekä lentokoneen nousujen ja laskujen nopeus-, korkeus- ja konetehotiedoista suhteessa etäisyyteen kiitoradasta. Polttoainekäyttöisten lennokkien melua arvioitiin Tanskassa vuonna 2010 tehtyjen melumittausten perusteella.

Mallinnus on tehty lupahakemuksen mukaiselle lentomäärälle. Mallinnustilanne on vastannut lentomäärältään keskiarvoista lentopäivää siten laskettuna, että lentotoiminta on jaettu 120 päivälle neljän kuukauden mittaiselle ajanjaksolle. Lentomäärät ovat operaatioita laskettuna siten, että lennon nousu tai lasku muodostaa erillisen operaationsa. Lentojen jakaumana kiitoteille on käytetty osuuksia 33 % kiitotie 05:lla ja 67 % kiitotie 23:lla. Eniten lentoja tapahtuu päivisin klo 7–19 (noin 79 % laskeutumisista) ja vähemmän iltaisin klo 19–22 (noin 21 % laskeutumisista).

Lentomelualueet on mallinnettu vuorokausimelun L_{den} –arvoina. Kyseinen suure antaa ilta- (klo 19–22) ja yöaikaiselle (klo 22–7) melulle erityisen painoarvon. Melun $L_{Aeq7-22}$ ja L_{Amax} –tasot on myös arvioitu.

Mallinnuksen yhteenvedon mukaan lentomelun L_{den} ja $L_{Aeq7-22}$ 55 dB –vyöhykkeet eivät ulotu häiriintyviin kohteisiin, vaan melutaso jää alle 50 dB. Melun enimmäistasot L_{Amax} -arvoina ovat noin 75 dB lähimmissä asuinkohteissa.

Lennokkien melun on arvioitu saatujen lähtötietojen perusteella olevan vähäisempää kuin varsinaisen lentotoiminnan. Lennokkiharrastajille kiitoradan koillisosasta varatun alueen reunalta lähimpään asuin- tai lomarakennukseen on etäisyyttä noin 500 metriä. Tällä etäisyydellä keskimääräinen melutaso on laskennallisesti arvioituna noin 45 dB, suurin enimmäistaso L_{Amax} noin 56 dB ja keskiäänitaso $L_{Aeq7-22}$ noin 38 dB. Selvityksen mukaan muodostuva keskiäänitaso riippuu hyvin paljon siitä, millä koneella lennetään, kuinka laajalla alueella ja kuinka pitkään päivän aikana.

Mallinnuksen herkkyys- ja epävarmuustarkastelun mukaan kaikkein vilkkaimman toiminnan aikana keskimääräiset melutasot ovat suurempia kuin mallinnuksessa esitetyt. Melun enimmäisperiaatteen mukaan kaksinkertainen päivittäinen lentomäärä nostaa melutasoja 3 dB, ei kuitenkaan enimmäismelutasoa. Lisäksi laskentamallin epävarmuudeksi on arvoitu 1–2 dB.

Ajoharjoittelun ja rengastestauksen meluvaikutuksista on hakemuksessa esitetty 12.4.2016 päivätty lausunto (Ramboll). Ajorataharjoittelun ja rengastestauksen melutasoja on arvioitu SoundPLAN 7.4 –ohjelmistolla hyödyntäen pohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia (RTN 1996) ja teollisuusmelumallia (GPM 1982) sekä ohjelmistossa olevia melulähtöarvoja. Laskennassa käytetyt ajoneuvomäärät ja ajoajat on pyritty määrittämään niin, että ne edustavat suurimpia mahdollisia arvoja ja liikennemääriä. Ajoharjoittelumelumallinnuksen mukaisiin tuloksiin on lisätty +5 dB, jotta se paremmin kuvaisi vaihtelevasta ajotavasta aiheutuvaa lisämelua. Lausunnossa todetaan muun muassa, että ajoharjoittelutoiminnan osalta keskiäänitason 45 dB $L_{Aeq7-22}$ meluvyöhyke sijaitsee noin 70 metrin etäisyydellä ajoväylän keskilinjasta ja enimmäisäänitason L_{AFmax} 55 dB meluvyöhyke sijaitsee noin 110 metrin etäisyydellä keskilinjasta. Lausunnon mukaan ajoharjoittelutoiminnalla ei ole vaikutusta alueen lähimpien loma- ja asuinkiinteistöjen ympäristömelun tasoon.

Rengastestauksen yöaikaisen keskiäänitason 45 dB $L_{Aeq22-7}$ meluvyöhyke sijaitsee lausunnon mukaan noin 110 metrin etäisyydellä ajoväylän keskilinjasta. Enimmäisäänitason L_{AFmax} meluvyöhyke kulkee noin 165 metrin etäisyydellä ajoväylän keskilinjasta. Mallinnustuloksiin on tehty +7 dB korjaus kuvaamaan toistuvaa kiihdytystä yliajotestin mukaiseen 100 km tuntinopeuteen. Rengastestaustoiminta ei lausunnon mukaan ylitä yöajan ohjearvoja asuin- tai lomakiinteistöillä.

Ajoharjoittelu- ja rengastestausmallinnuksen epävarmuustarkastelu on ± 5 dB.

Pohjavesi

Teiskon lentopaikan alueesta on tehty 30.1.2012 päivätty pohjavesiselvitys (Ramboll). Selvitykseen on liitetty pohjaveden tarkkailusuunnitelma.

Lupahakemukseen on myös liitetty Kokemäenjoen vesistön vesienhoitoyhdistys ry:n pohjavesitarkkailu vuosina 2014–2016.

Pohjavesiselvityksessä lentotoiminnan ja moottoriratatoimintojen alueelle asennettiin neljä pohjavesiputkea, joista yksi sijoittuu välittömästi lentokenttäalueen pohjoispuolelle (HP1) virtaussuuntaan nähden yläpuolelle, jätevesien imeytyspaikan läheisyyteen ja yksi lentokenttäalueelle (HP2), polttoaineiden jakelupaikan läheisyyteen. Kaksi muuta putkea (HP3 ja HP4) sijaitsevat lentokenttäalueen ulkopuolella pohjaveden virtaussuuntaan nähden alapuolella, moottoriurheilukeskuksen alueella.

Pohjaveden pinta on HP1:n alueella ollut 1,13–1,36 metrin syvyydellä maanpinnasta ja HP2:n alueella 2,29–2,65 metrin syvyydellä. Veden laatua on seurattu pohjavesiputkista vuonna 2012 ja vuosina 2014–2016 tarkkailuohjelman mukaisesti.

Tutkimustulosten mukaan vuonna 2012 kaikissa otetuissa näytteissä vedessä oli havaittavissa vähäisiä pitoisuuksia öljyhiilivetyjä (pääosin raskas öljyjae), joiden aiheuttajaksi on epäilty putkien asentamisen yhteydessä käytetyn porakaluston öljypäästöä. Putkia esitettiin huuhdeltavaksi ennen seuraavaa näytteenottoa. Seuraava näytteenotto tehtiin keväällä 2014. Öljyhiilivetyjä oli myös tällöin vähäisiä pitoisuuksia. Kevään 2014 jälkeen otetuissa näytteissä ei öljyhiilivetyjä ole havaittu. Suurin öljyhiilivetyypitoisuus oli kummallakin havaitulla näytteenotokerralla lentotoiminnan pohjoispuolella eli pohjaveden virtaussuuntaan nähden alueen yläpuolella sijaitsevassa pohjavesiputkessa (HP1).

Lentotoiminta-alueen pohjaveden virtaussuuntaan nähden alapuolella yhdessä pohjavesiputkessa (HP3) on kloridipitoisuus ollut yli ympäristölaatumormin (25 mg/l) vuonna 2012, ollen 56 mg/l. Pitoisuus on laskenut, ollen vuonna 2016 syksyllä 6 mg/l. Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä pohjavesiputkien vedestä ei ole havaittu. Havaintoputki 1:ssä on havaittu vuosina 2015 ja 2016 kohonneita kemiallisen hapenkulutuksen arvoja.

Pohjavesiselvityksen mukaan yksityisten kaivot sijaitsevat pääosin vaikutusalueen ulkopuolella.

Oikeudellinen arvio ja johtopäätökset

Toiminnan sijoittaminen ja pohjavesivaikutukset

Lupahakemus koskee olemassa olevan lentopaikan toimintaa ja siihen liittyvää polttoaineiden varastointi- ja tankkaustoimintaa sekä uutta rengastestaus- ja ajoharjoittelutoimintaa, jotka eivät lähtökohtaisesti sovellu pohjavesialueelle. Toiminta sijoittuu päätöksentekohetkellä voimassa olleessa 9.3.2005 hyväksytyssä Pirkanmaan 1. maakuntakaavassa lentopaikan alueelle ja toisaalta myös vedenhankinnan kannalta tärkeälle II luokan pohjavesialueelle, kaavassa annettuine pohjaveden laadun ja määrän sekä vedenhankinnan turvaamista koskevine suunnittelumääräyksineen. Päätöksen antamisen jälkeen voimaan tullessa Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssä on osoitettu

suunnilleen vastaavat alueen käyttömuodot suunnittelumääräyksineen ja kohdemääräyksineen teknisen huollon kehittämiskohteena. Vesienhoidon toimenpideohjelmassa alue on luokiteltu riskialueeksi.

Ympäristölupaharkinnassa ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan on katsottava, että toiminta ei vaikeuta alueen käyttöä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen. Mainitussa lainkohdassa tarkoitettu kaavanvastaisuustarkastelu koskee vain asemakaavaa.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 3 kohta huomioon ottaen saman lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu pohjaveden pilaamiskiellon vastainen seuraus on ympäristöluvan myöntämisen ehdoton este. Pohjaveden pilaamiskiello sisältää myös vaaran aiheuttamisen kiellon, eikä toiminnan tarvitse aiheuttaa konkreettista pilaantumista ollakseen pohjaveden pilaamiskiellon vastaista. Pohjaveden pilaantumisen vaaraa arvioitaessa on otettava huomioon mahdollisuus lupaan liitettävien määräyksin torjua tällainen vaara.

Hakemuksen mukainen toiminnan muutos suunnilleen kaksinkertaistaa lentooperaatioiden määrän Teiskon lentopaikalla. Hakemuksen mukaisen toiminnan muutoksen myötä myös lentopaikan alueella varastoitavan polttoaineen enimmäismäärä suunnilleen kaksinkertaistuu, mikä sinällään lisää riskiä alueen pohjavesille. Asiassa saadun selvityksen mukaan polttonestesäiliöt sijoitetaan maan päälle ja niitä täytetään muutaman kerran vuodessa. Hakemuksen tarkoittama lentotoiminta on harrastus- ja urheilutoimintaa. Tankkauskertoja on siten varsin vähän verrattuna tavanomaiseen polttoaineen jakelupisteen käyttötapaan eikä lentopaikan jakelupistetoiminta toiminnalliselta mittakaavaltaan ja riskeiltään sellaisenaan rinnastu tyypilliseen ajoneuvojen jakeluasematoimintaan. Hakemuksen mukaiset rengastestaukset sekä ajoharjoittelu suoritetaan päällystetyllä kenttäalueella, eikä ajoneuvoja tankata lentopaikan alueella. Toiminta on tältä osin varsin pienimuotoista. Ottaen lisäksi huomioon hakemuksen mukaiset säiliöiden ja säiliöalueen rakenteet, polttoaineiden varastointi- ja tankkaustoimintaa sekä rengastestaus- ja ajoharjoittelutoimintaa koskevat lupamääräykset, ei hakemuksen mukainen toiminta ennalta arvioiden aiheuta pohjaveden tai maaperän pilaantumisen vaaraa, eikä toiminnan sijoittamiseen ole kaavallista estettä. Lupahakemus ratkaistaan pääsääntöisesti sille sijaintipaikalle, joka hakemuksessa on esitetty eikä asiassa ole esitetty sellaisia seikkoja, että hakemuksessa olisi ollut tarpeen esittää toiminnan vaihtoehtoinen sijoituspaikkatarkastelu.

Melu

Lentotoimintaa on hakemuksen mukaan tarkoitus määrällisesti lisätä. Hallinto-oikeus toteaa, että erityisesti laskuvarjohyppytoiminta tuo uutena toimintona lentotoimintaan myös uuden melunlähteen, joka on otettava huomioon epävarmuustekijänä toiminnasta aiheutuvaa melua arvioitaessa. Lentotoiminnan ja myös laskuvarjohyppytoiminnan osalta lentomelutasot on mallinnettu hakemuksen tarkoittaman uuden toiminnan mukaisena. Laskuvarjohyppyihin liittyvien lentojen nousu- ja laskukierrot ovat myös mukana mallinnuksessa. Toimintoon liittyvä tarvittavan hyppykorkeuden

saavuttaminen kiertoineen ja eniten meluvaikutuksia aiheuttava lentovaihe tapahtuu kentän yläpuolella ja lähialueella. Nousu- ja laskusektorien huolellisella suunnittelulla voidaan vähentää hyppytoimintaan liittyvän melun haittavaikutuksia. Lentotoiminta lisääntyy vuonna 2007 myönnettyssä luvassa esitettyyn verrattuna laskuvarjohyppylentojen verran eli keskimäärin noin 15 lento-operaatiota vuorokaudessa. Toiminnasta aiheutuva keskimelutaso $L_{Aeq7-22}$ jää toiminnan lisääntymisestä huolimatta lähimmissä häiriintyvissä kohteissa noin tasolle 45–50 dB, alittaen melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen mukaiset ohjearvot, joita voidaan soveltaa ohjeellisena tulkinta-apuna ympäristölupaharkinnassa. Hetkellinen enimmäismelutaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa on noin tasolla 75 dB L_{Amax} . Muutoksenhakijan asuinkiinteistö on yli kilometrin etäisyydellä, lentoreittien tietyt nousut ja laskut ulottuvat kuitenkin muutoksenhakijan asuinkiinteistön läheisyyteen. Muutoksenhakijan pihapiirissä ei melutason ohjearvo myöskään ylity. Muutoksenhakijan asuinkiinteistön kohdalla enimmäistaso on noin 70 dB L_{Amax} .

Valituksenalaisessa päätöksessä on annettu lupamääräykset melutasojen mittaamisesta sekä koneiden nousujen ja laskujen suunnittelusta siten, että meluhaitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Määräyksen mukaan lentopaikan toiminnasta aiheutuvaa lentomelua on mitattava vähintään kahtena päivänä kahden vuoden kuluessa siitä, kun toiminta on aloitettu. Mittaustulosten perusteella luvansaajan tulee vuoden kuluessa melumittauksen suorittamisesta ryhtyä melua vähentäviin toimenpiteisiin ja tehdä uusintamittaukset välittömästi toimenpiteiden jälkeen.

Toiminnan sijaintipaikka on oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa osoitettu lentopaikkatoiminnalle, ja toimintaa on harjoitettu alueella jo pitkään. Lentotoiminnan toiminta-aikoja on valituksenalaisella päätöksellä tiukennettu hakemuksessa esitetystä ja aikaisemmin sallituista toiminta-ajoista. Asiassa saadun selvityksen mukaan valituksessa vaaditun purjelentokoneiden vintturihinauksen järjestäminen ei olisi teknis-taloudellisesti mahdollista. Näin ollen siitä määrääminen ympäristöluvassa ei ole perusteltua ympäristönsuojelulain 53 §:n 3 momentin nojalla.

Alueelle suunniteltu ajoharjoittelu- ja rengastestaustoiminta on pienimuotoista ja vähäistä meluvaikutuksiltaan. Pienlennokkitoiminta on myös meluvaikutuksiltaan vähäistä.

Edellä lausutun perusteella ja ottaen huomioon melumallinnuksen tulokset sekä lupamääräyksessä 2 asetettu mittausselvoite ja lentoreittien suunnitteluvälvoitteesta annettu lupamääräys 3, ei lentomelusta ennalta arvioiden aiheudu kohtuutonta melurasitusta muutoksenhakijan kiinteistölle. Hallinto-oikeus katsoo, ettei lentotoimintaa tai ajoharjoittelua ole siten syytä rajoittaa muutoksenhakijan valituksessa vaadituilla tavoilla melun takia.

Muut seikat

Siltä osin kuin yksityishenkilön valituksessa on vedottu perusteluna siihen, ettei aikaisempi toiminnanharjoittaja, Tampereen Ilmailuyhdistys ry ole

toiminut sen lentotoiminnalle Teiskon lentopaikalla myönnetyn ympäristöluvan edellyttämällä tavalla, hallinto-oikeus toteaa, että lupaharkinnassa arvioidaan lupaedellytysten täyttyminen sen mukaan kuin ympäristönsuojelulain säännöksissä on lupaharkinnasta säädetty, eikä mainitulla seikalla ole oikeudellista merkitystä luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa.

Teiskon lentopaikalle aikaisemmin myönnetyn Tampereen Ilmailuyhdistys ry:n ympäristöluvan ja käsillä olevan lupa-asian osalta korkein hallinto-oikeus on päätöksessään 23.12.2020 taltionumero 4411 todennut, että edellä tarkoitettuja kahden toiminnanharjoittajan toimintoja ei ole tosiasiallisesti mahdollista harjoittaa samalla alueella rinnakkain tai muuten samanaikaisesti, eikä lupien tarkoittamien toimintojen yhteisvaikutusta ole tarpeen arvioida.

Lopputulokset

Ottaen huomioon asiassa saatu selvitys sekä valituksenalaisella päätöksellä asetetut lupamääräykset, ei toiminnasta aiheudu lupamääräysten mukaisesti toimittaessa ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiellettyä seurausta, kuten kohtuutonta rasitusta tai pohjaveden laadun huonontumista ympäristönsuojelulain 17 §:n tarkoittamalla tavalla. Luvan myöntämisen edellytykset ovat täyttyneet ja siten valitukset hylätään.

Ympäristö- ja rakennusjaoston päätöksen täytäntöönpano

Ympäristönsuojelulain 201 §:n 1 momentin mukaan muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 199 ja 200 §:ssä tarkoitettua määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Asiassa ei ole ilmennyt syytä päätöksen täytäntöönpanon kieltämiselle.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Tampereen kaupunginhallituksen ja Ruoveden kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain

108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli **viimeistään 29.4.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Janne Marttila ja Kirsi Stark sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen.

Esittelijä Riikka Salo

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Juhani Kauppinen, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa (<i>Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.</i>)
Päätös maksutta	Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Jäljennös maksutta	Tampereen kaupunki, kiinteistötoimi Tampereen kaupungin yhdyskuntalautakunnan ympäristö- ja rakennusjaosto Tampereen kaupungin terveydensuojeluviranomainen Tampereen kaupungin yleiskaavoitus Pirkanmaan liitto Pirkanmaan pelastuslaitos Liikenne- ja viestintävirasto Traficom Tampereen kaupunginhallitus Ruoveden kunnanhallitus Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristölupavastuualue, sähköisesti Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>